

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren

Den 19. december 2012

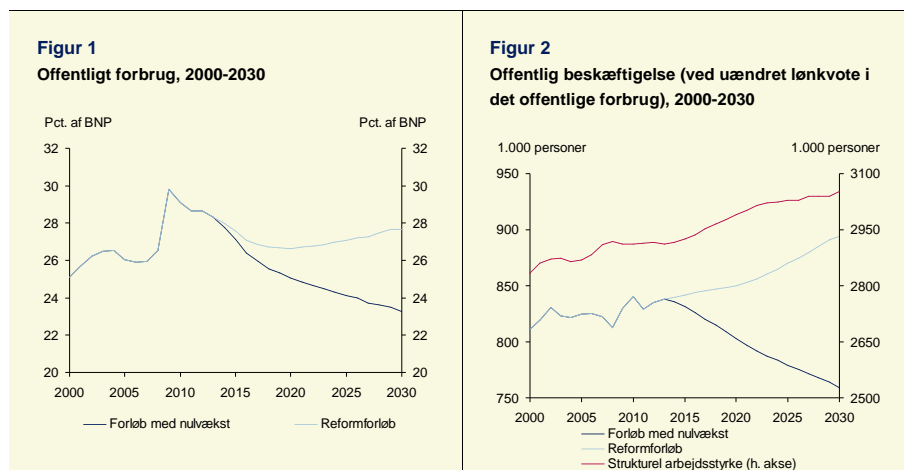
Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 70 (Alm. del) af 22. november stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Joachim B. Olsen (LA)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse effekten på den finanspolitiske holdbarhed i 2030, hvis der er nulvækst i det offentlige forbrug i alle år frem mod 2030?

Svar

Hvis der forudsættes real nulvækst i det offentlige forbrug i alle år i perioden 2014-30, vil den finanspolitiske holdbarhed – målt ved den såkaldte holdbarhedsindikator – umiddelbart blive forbedret med ca. 3¼ pct. af BNP svarende til 60 mia. kr. Samtidig vil det offentlige forbrugs andel af den samlede økonomi blive reduceret fra ca. 28½ pct. af BNP i 2013 til ca. 23¼ pct. af BNP i 2030, jf. figur 1.

Kilde: Egne beregninger.

Kilde: Egne beregninger.

Virkningen på holdbarhedsindikatoren ved nulvækst i det offentlige forbrug frem mod 2030 er her beregnet med afsæt i det såkaldte reformforløb, der lå til grund for Danmark i arbejde – Udfordringer for dansk økonomi mod 2020 fra maj 2012. I reformforløbet udgør det offentlige forbrug ca. 27¾ pct. af BNP i 2030.

Et forløb med real nulvækst i det offentlige forbrug frem mod 2030 kan blandt andet ses i lyset af befolkningsudviklingen, som trækker i retning af større befolkning og flere ældre. Det såkaldte demografiske træk – som er et mål for, hvor meget befolkningsudviklingen vil medføre af træk på offentlige serviceydelser såsom sundhed, ældrepleje og undervisning ved uændrede reale udgifter pr. person – er således beregnet til at vokse med ca. 0,5 pct. om året i gennemsnit i perioden 2014-2030. Derfor vil real nulvækst i det offentlige forbrug frem mod 2030 som udgangspunkt indebære en tilsvarende reduktion af de reale udgiftsstandarder pr. bruger.

I 2020-planen er der ikke taget stilling til udviklingen i det offentlige forbrug efter 2020. Sigtet med fremskrivningen er at vurdere om en stigning i udgifterne pr. bruger, der svarer til den almindelige lønudvikling, kan finansieres uden at skatterne må sættes op eller uden at den offentlige gæld øges uholdbart. Efter 2020 fremskrives det offentlige forbrug derfor med beregningstekniske principper, som indebærer at udgifterne pr. bruger målt i kroner følger lønudviklingen. Det indebærer isoleret set, at de reale udgifter pr. bruger vokser med ca. ½ pct. om året¹. Brugergrundlaget følger det beregnede demografiske træk på de offentlige ydelser, hvor blandt andet det stigende antal ældre trækker i retning af yderligere vækst i det samlede offentlige forbrug.

Det skal bemærkes, at der ikke er en entydig sammenhæng mellem de reale udgifter og kvaliteten og omfanget af den offentlige service, der ydes. Modernisering, god økonomistyring og bedre arbejdstilrettelæggelse vil således kunne bidrage til bedre offentlig service pr. udgiftskrone.

I forløbet med real nulvækst i det offentlige forbrug er det forudsat, at både (netto) varekøbet og lønsummens andel af de samlede (nominelle) forbrugsudgifter er omtrent konstante frem mod 2030. Det indebærer positiv realvækst i (netto) varekøbet kombineret med negativ vækst i den offentlige beskæftigelse, jf. nedenfor.

Med forudsatte offentlige lønstigninger på 3,3 pct. og forudsatte prisstigninger på det offentliges (netto) varekøb på 1,8 pct. samt en lønkvote på ca. to tredjedele og en varekøbskvote (netto) på ca. en tredjedel kræver real nulvækst i det samlede offentlige forbrug i denne optik et fald i den offentlige beskæftigelse på ca. ½ pct. om året, mens det reale (netto) varekøb vil vokse med ca. 1 pct.

Med afsæt heri vil et forløb med real nulvækst i det offentlige forbrug hvert år i perioden 2014-2030 indebære et fald i den offentlige beskæftigelse fra 838.000 personer i 2013 til knap 760.000 personer i 2030, jf. figur 2. Samtidig vil den offentlige beskæftigelse være ca. 135.000 personer lavere i 2030, når der sammenlignes med det nævnte reformforløb i Danmark i arbejde.

¹ Realvæksten på ca. ½ pct. pr. bruger afspejler den forudsatte produktivitetsvækst i den private sektor på ca. 1½ pct., og at omkring 1/3 af det offentlige forbrug leveres af private virksomheder, jf. senere.

Det bemærkes, at der ikke er en entydig sammenhæng mellem realvækst i det offentlige forbrug og udviklingen i den offentlige beskæftigelse. Denne sammenhæng afhænger blandt andet af, hvor stor en del af det offentlige forbrug der produceres i den offentlige sektor – og dermed af offentligt ansatte – og hvor stor en del der (netto) købes i form af varer og tjenesteydelser fra private leverandører – og dermed reelt produceres af privat ansatte.²

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon

² Det offentlige forbrug udgøres overordnet set af udgifter til aflønning af de offentligt ansatte (dvs. lønsummen) og udgifter til køb af varer og tjenesteydelser – inkl. sociale overførsler i naturalier – i den private sektor fratrukket det offentliges salg af varer og tjenesteydelser til den private sektor (dvs. (netto) varekøbet). Herudover indeholder det offentlige forbrug ligeledes produktionsskatter og -subsidier (netto) samt beregnede (såkaldt imputerede) udgifter til afskrivninger på det offentlige kapitalapparat (forbrug af fast kapitalapparat). Afskrivningerne påvirker ikke den offentlige saldo – og dermed heller ikke den finanspolitiske holdbarhed – idet nationalregnskabet også indeholder en tilsvarende offentlig indtægt (bruttorestindkomst). I 2011 udgjorde lønsummen 65,0 pct. af de samlede forbrugsudgifter på ca. 508 mia. kr., mens (netto) varekøbet udgjorde 29,1 pct. Herudover udgjorde produktionsskatter og -subsidier (netto) -0,9 pct. af de samlede forbrugsudgifter, mens afskrivningerne udgjorde 6,7 pct.